

Datum van inontvangstneming : 17/11/2015

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Repertoriumnummer

6395

Datum van uitspraak

23 SEP 2015

Rolnummer

A/14/52. 859

☐ Niet aan te bieden

Nederlandstalige Rechtbank van Koophandel Brussel

Vonnis

Kamer van de Voorzitter
Vordering tot staken

Aangeboden op

Niet te registreren

Ingeschreven in het register van het
Hof van Justitie onder nr. 4.002.502
Luxemburg 06. 10. 2015 De Griffier,
voor deze
Fax/E-mail: _____ *Manuela Ferreira*
Maria Manuela Ferreira
Neergelegd op: 05. 10. 15 Hoofdadministrateur

In de zaak van:

De vennootschap naar Belgisch recht BVBA UBER BELGIUM, KBO 0501.967.674, waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd te 1060 Brussel, Marcel Broodthaersplein 8/5,

Hierna aangeduid als "Uber BVBA"

Verzetdoende partij,
Oorspronkelijke verwerende partij ,

Die wordt vertegenwoordigd door meesters M. Pittie en N. Callens
Advocaten te 1000 Brussel, de Meeûssquare 40

En:

De NV TAXI RADIO BRUXELLOIS, KBO 0457.504.062, waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd te 1190 Brussel, Brandstoffenstraat 54-56, die het geding heeft hervat,

Hierna aangeduid als "TRB"

Verwerende partij op verzet,
Oorspronkelijke eisende partij,
Verwerende partij op tegenvordering,
Ondergeschikt: vierde vrijwillig tussenkomende partij

Die wordt vertegenwoordigd door meesters E. Maron en J.Y. Cerckel
Advocaten te 1060 Brussel, Charleroisesteenweg 138/6

En:

1. De vennootschap naar Nederlands recht UBER BV, ingeschreven onder nr. 56317441 bij de kamer van koophandel van Amsterdam, waarvan de

maatschappelijke zetel is gevestigd in Nederland, te NL-1017 HN Amsterdam, Vijzelstraat 68,

Eerste verwerende partij in gedwongen tussenkomst,
Eisende partij op tegenvordering,

2. De vennootschap naar Nederlands recht UBER INTERNATIONAL BV, ingeschreven onder nr. 55808646 bij de kamer van koophandel van Amsterdam, waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd in Nederland te NL-1017 HN Amsterdam, Vijzelstraat 68,

Tweede verwerende partij in gedwongen tussenkomst,
Eisende partij op tegenvordering,

3. De vennootschap naar Nederlands recht RASIER OPERATIONS BV, ingeschreven onder nr. 59888261 bij de kamer van koophandel van Amsterdam, waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd in Nederland te NL-1017 HN Amsterdam, Vijzelstraat 68,

Derde verwerende partij in gedwongen tussenkomst,
Eisende partij op tegenvordering,

Hierna gezamenlijk aangeduid als "Uber BV et al."

Die worden vertegenwoordigd door meesters E. De Gryse , E. Cornu en J. Clinck Advocaten te te 1050 Brussel, Louizalaan 149/20

En:

Het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST, vertegenwoordigd door de heer Pascal SMET, Minister belast met Mobiliteit en Openbare Werken, met kantoor gevestigd te 130 Brussel, Koning Albert II-laan 37, 12de verdieping,

Eerste vrijwillig tussenkomende partij

Die wordt vertegenwoordigd door meesters F. Schmitz, M. Vanderbiest en M. Vanderhasselt
Advocaten te 1180 Brussel, Brugmannlaan 403

En:

1. DE BELGISCHE FEDERATIE VAN TAXIS, afgekort "FeBeT", beroepsvereniging naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1080 Brussel (Sint-Jans-Molenbeek), Jean Dubrucqulaan 204, ingeschreven in de KBO met ondernemingsnummer 0550.653.063

Tweede vrijwillig tussenkomende partij

2. NATIONALE GROEPERING VAN ONDERNEMINGEN MET TAXI- EN LOCATIEVOERTUIGEN MET CHAUFFEUR, V.Z.W., afgekort "G.T.L. V.Z.W.", vereniging zonder winstoogmerk naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1130 Brussel (Haren), Metrologielaan 8, ingeschreven in de KBO met ondernemingsnummer 0409.739.975

Derde vrijwillig tussenkomende partij

Die beiden worden vertegenwoordigd door meester J. Ciarniello
Advocaat te 1060 Brussel, Bronstra at 68

Spreekt de stakingsrechter het navolgend vonnis uit:

1 DE PROCEDURE

1. Bij dagvaarding die werd betekend op 5 maart 2014, heeft TRB voor de voorzitter van de rechtbank van koophandel van Brussel, een vordering tot staking ingeleid tegen Uber BVBA.
2. Deze vordering werd ingeleid in toepassing van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming en van de wet van 6 april 2010 met betrekking tot de regeling van bepaalde procedures in het kader van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (huidige Boeken VI en XVII van het Wetboek van economisch recht).
3. Bij verstekvonnis van 31 maart 2014 verklaarde de voorzitter de vordering van TRB ontvankelijk en gegrond.
4. Dit vonnis werd op 11 april 2014 regelmatig betekend aan Uber BVBA.

5. Bij dagvaarding betekend op 24 april 2014, heeft Uber BVBA verzet aangetekend tegen het vonnis.
6. De zaak werd ingeleid voor de voorzitter van de Franstalige rechtbank van koophandel Brussel.
7. Op 23 mei 2014 werden Uber et al. in gedwongen tussenkomst gedagvaard door TRB.
8. Op de inleidingszitting van 5 juni 2014 werd een verzoek tot taalwijziging ingediend door Uber bv et al. TRB verzette zich tegen de taalwijziging.
9. De taalwijziging werd toegestaan bij vonnis van 17 september 2014 en de zaak werd naar de Nederlandstalige rechtbank van koophandel Brussel verwezen.
10. De partijen hebben hun middelen en conclusies voorgedragen in de openbare terechtzittingen van 2 en 9 september 2015. De stakingsrechter nam vervolgens de zaak in beraad op 9 september 2015.
11. De bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken zijn nageleefd.
12. Het vonnis wordt gewezen na tegenspraak.

2 DE FEITEN

13. De feiten, relevant voor de beoordeling van dit dossier kunnen als volgt worden samengevat.
14. Uber BV et al. stellen zich voor als bedrijven die mobiele toepassingen ("apps") ontwikkelen en bedienen, beschikbaar op smartphones, die gebruikers-passagiers met gebruikers-bestuurders van personenvoertuigen in contact stellen. De specifieke app waarover deze zaak handelt, wordt gecommercialiseerd onder de benaming UberPop.

Op de website <https://www.uber.com/legal/nld/term> staat in de algemene voorwaarden (Stuk III.1 bundel Uber BV et al.) de volgende omschrijving van de diensten van Uber BV et al.:

"Uber biedt informatie en een middel om vervoersdiensten te verkrijgen die door derde vervoersaanbieders, chauffeurs, voertuigaanbieders (de "Vervoersaanbieder") worden aangeboden, welke aangevraagd kunnen

worden door het gebruik van een applicatie die door Uber wordt geleverd en die door u gedownload en geïnstalleerd is op uw op zichzelf staand mobiele apparaat (smartphone) (de "Applicatie")."

En verder:

"Ter voorkoming van enig misverstand: Uber zelf levert geen vervoersdiensten en Uber is geen vervoersbedrijf. Het is aan de Vervoersaanbieder om vervoersdiensten aan te bieden, welke via het gebruik van de Applicatie en/of de Dienst aangevraagd kunnen worden. Uber treedt alleen als tussenpersoon tussen u en de Vervoersaanbieder op. De verlening van de vervoersdiensten door de Vervoersaanbieder aan u is derhalve onderworpen aan de overeenkomst die tussen u en de Vervoersaanbieder gesloten is (zal worden). Uber zal nooit partij zijn bij een dergelijke overeenkomst." (Stuk XV.1, bundel Uber BV et al. 'Hoe kan de dienst en de applicatie gebruikt worden', derde paragraaf)

15. TRB (oorspronkelijk eisende partij) baat niet zelf een taxidienst uit, maar *"verzekert de rol van telefooncentrale tussen de klanten en de taxi's die bij haar aangesloten zijn en dit voornamelijk op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest"*. TRB, dat op de markt actief is onder de handelsnaam "Taxis Verts" of naar het Nederlands vertaald "Groene Taxi's", is dan ook zelf niet onderworpen aan de regels betreffende de taxidiensten zoals bepaald in de Ordonnantie. De professionele taxichauffeurs die aangesloten zijn bij haar netwerk en aan wie zij ritaanvragen toebedeelt, zijn dat wel. Daarover zijn partijen het eens.

16. Volgens TRB is de door Uber gecommercialiseerde dienst volledig te vergelijken met de door haar aangeboden dienst. TRB voert aan dat in beide gevallen de klanten een bezoldigd transport genieten dat beantwoordt aan de notie van taxidienst zoals gedefinieerd door artikel 2, 1° van de Ordonnantie van 27 april 1995. De diensten die ter beschikking worden gesteld zijn, nog steeds volgens TRB, des te meer vergelijkbaar nu TRB eveneens een internetapplicatie ter beschikking stelt van het publiek. Nog steeds volgens TRB laat deze app toe een rit te bestellen en vertoont de app dezelfde mogelijkheden als de app van Uber et al. (UberPop).

17. Samengevat, verwijt TRB aan Uber BVBA en Uber et al. het commercialiseren, of minstens toch, de deelname aan de commercialisering van een dienst in het kader waarvan ritten, beantwoordend aan het begrip taxidiensten, toevertrouwd worden aan bestuurders die niet beschikken over de

vereiste vergunning en die niet de verplichtingen respecteren, opgelegd door de reglementering als ter zake van toepassing. Volgens TRB creëert deze toestand een concurrentievervalsing ten nadele van de exploitanten en vervoerders die een vergunning hebben, evenals ten nadele van de telefooncentrales, zoals TRB, waarbij ze zijn aangesloten.

3 DE VORDERINGEN VAN PARTIJEN

3.1 Uber BVBA verzoekt de stakingsrechter:

"In hoofdorde

Het vonnis van de Franstalige rechtbank van koophandel te Brussel van 31 maart 2014 nietig te verklaren.

In ondergeschikte orde

Indien uw rechtbank van oordeel zou zijn dat geen recht kan gedaan worden aan de eis in hoofdorde, de oorspronkelijke eis van verweerster op verzet ten aanzien van de BVBA Uber niet ontvankelijk of op zijn minst ongegrond te verklaren.

In ieder geval, verweerster op verzet te veroordelen tot alle kosten, met inbegrip van de vergoeding waarin artikel 1022 van het Gerechtelijk wetboek voorziet."

3.2 TRB verzoekt de stakingsrechter:

- *"vast te stellen dat door het doorgeven van ritaanvragen aan chauffeurs die niet over de vergunning beschikken waarvan sprake in artikel 3 en 16 van de Ordonnantie van 27 april 1995 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur, of minstens door deel te nemen aan het doorsturen van die aanvragen en/of daarbij te helpen, eiseres op verzet en verweerders in gedwongen tussenkomst handelingen stellen in strijd met de eerlijke marktpraktijken;*

- *eiseres op verzet en verweerders in gedwongen tussenkomst te bevelen op te houden met het aanbieden van ritten aan chauffeurs die niet beschikken over de vergunningen waarvan sprake in artikel drie en 16 van de voornoemde ordonnantie evenals op te houden met het overmaken van dergelijke ritten en/of daar enigszins aan bij te dragen, onder verbeurte van een dwangsom ten belope van € 10.000 per partij en per vastgestelde inbreuk vanaf de dag volgend op de betekening van het tussen te komen vonnis;*

- *de publicatie te bevelen, ten koste van eiseres op verzet en verweerders in gedwongen tussenkomst, van de tussen te komen beslissing in de kranten Le Soir, La Libre Belgique en La Dernière Heure, zowel in hun papieren editie als op hun website;*
- *de publicatie te bevelen van de tussen te komen beslissing op de website van eiseres op verzet en verweerders in gedwongen tussenkomst www.uber.com en op de applicatie zelf, evenals het volgend bericht: "de Nederlandstalige rechtbank van koophandel te Brussel, kamer voor stakingsvorderingen, heeft krachtens een vonnis d.d.... de bvba UBER Belgium, UBER BV, UBER International BV en RASIER OPERATIONS BV veroordeeld omwille van het stellen van misleidende handelspraktijken en handelspraktijken in strijd met de eerlijke handelspraktijken, en bestaande in het aanzetten van personen die kennis nemen van de verschillende reclamemiddelen beheerd door eiseres op verzet en verweerders in tussenkomst, om deel te nemen als bestuurder of passagier aan de transportdienst genaamd UBERPOP, en daarbij de indruk te geven dat die dienst wettelijk en geoorloofd is, terwijl dat niet het geval is, met dien verstande dat die praktijken de gebruikers ervan blootstellen aan strafrechtelijke vervolgingen";*
- *te bevelen de toegang tot de applicatie UBER in te trekken op de softwarewinkels van Apple Store en Google Play in België, dit onder verbeurte van een dwangsom ten belope van € 10.000 per partij en per dag vertraging na de betekening van het tussen te komen vonnis;*
- *te bevelen dat eiseres op verzet en verweerders in gedwongen tussenkomst de aanmelding voor de gebruikers van de applicatie stopzetten, onder verbeurte van een dwangsom ten belope van € 10.000 per partij en per dag vertraging vanaf de betekening van het tussen te komen vonnis."*

3.3 Uber BV et al verzoeken de stakingsrechter:

- *"de vordering van TRB niet ontvankelijk minstens ongegrond te verklaren;*
- *vast te stellen dat TAXI RADIO BRUXELLOIS onder meer door niet-concurrentiebedingen op te nemen in haar contracten en mededingsbeperkende afspraken te maken met haar concurrenten en medecontractanten zich schuldig maakt aan een inbreuk op het mededingingsrecht onder artikels VI.1§1 en/of VI.2 van het Wetboek*

economisch recht en/of onder artikels 101 en/of 102 VWEU, alsook aan oneerlijke marktpraktijken in de zin van de artikelen VI.104 en VI.105 WER;

- *TAXI RADIO BRUXELLOIS te verbieden niet-concurrentiebedingen op te nemen in haar contracten en mededingsbeperkende afspraken te maken met haar concurrenten en medecontractanten en de staking van dergelijke praktijken te bevelen onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 Euro per daad strijdig met het tussen te komen stakingsbevel en per dag dat deze daad blijft voortduren;*
- *TAXI RADIO BRUXELLOIS te veroordelen tot alle kosten, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding waarin art. 1022 Ger. Wb. voorziet."*

3.4 Het Brussels Hoofdstedelijk gewest verzoekt de stakingsrechter:

- *"vast te stellen dat door het doorgeven van aanvragen voor ritten aan chauffeurs die niet over de vergunning beschikken waarvan sprake in artikel 3 en 16 van de Ordonnantie dd. 23 april 1995 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur, of minstens door deel te nemen aan het doorsturen van die aanvragen en/of daarbij te helpen, eiseres op verzet en verweerders in tussenkomst handelingen stellen in strijd met de eerlijke marktpraktijken en misleidende handelspraktijken stellen;*
- *eiseres op verzet en verweerders in tussenkomst te bevelen op te houden met het aanbieden van ritten aan chauffeurs die niet beschikken over de vergunningen waarvan sprake in artikel 3 en 16 van de voornoemde Ordonnantie evenals op te houden met het overmaken van dergelijke ritten en/of daar enigszins aan bij te dragen, onder verbeurte van een dwangsom ten belope van 10.000,00 EUR per partij en per vastgestelde inbreuk vanaf de dag volgend op de betekening van het tussen te komen vonnis;*
- *de publicatie te bevelen, ten koste van eiseres op verzet en verweerders in tussenkomst, van de tussen te komen beslissing in de kranten Le Soir, La Libre Belgique en La Dernière Heure, zowel in hun papieren editie als op hun website;*
- *de publicatie te bevelen van de tussen te komen beslissing op de website van eiseres op verzet en verweerders in tussenkomst www.uber.com en op de applicatie zelf, evenals het volgend bericht: « de Nederlandstalige rechtbank van koophandel te Brussel, kamer voor staking vorderingen, heeft krachtens een vonnis dd. ... de BVBA UBER BELGIUM, UBER B.V., UBER INTERNATIONAL B.V. EN RASIER OPERATIONS B.V. veroordeeld omwille*

van het stellen van misleidende handelspraktijken en handelspraktijken in strijd met de eerlijke handelspraktijken, en bestaande in het aanzetten van personen die kennis nemen van de verschillende reclame middelen beheerd door eiseres op verzet en verweerders in tussenkomst, om deel te nemen als bestuurder of passagier aan de transportdienst genaamd UBERPOP, en daarbij de indruk te geven dat die dienst wettelijk en geoorloofd is, terwijl dat niet het geval is, met dien verstande dat die praktijken de gebruikers ervan blootstellen aan strafrechtelijke vervolgingen » ;

- *te bevelen de toegang tot de applicatie UBER in te trekken op de softwarewinkels van APPLE STORE en GOOGLE PLAY in België, dit onder verbeurte van een dwangsom ten belopen van 10.000,00 EUR per partij en per dag vertraging na de betekening van het tussen te komen vonnis ;*
- *te bevelen dat eiseres op verzet en verweerders in tussenkomst de aanmelding voor de gebruikers van de applicatie UBER stopzetten onder verbeurte van een dwangsom ten belope van 10.000 EUR per partij en per dag vertraging vanaf de betekening van het tussen te komen vonnis."*

3.5 FeBeT en G.T.L. verzoeken de stakingsrechter:

"Akte te verlenen aan verzoekers van hun vrijwillige tussenkomst in de procedure met rolnummer A/14/52859 en deze vrijwillige tussenkomst ontvankelijk en gegrond te horen verklaren."

4 DE HERVATTING VAN GEDING DOOR TRB

18. Uber BV et al. voeren aan dat de akte van gedinghervatting door TRB nietig is. Volgens Uber BV et al. moet de akte van gedinghervatting krachtens de artikelen 815 en 816 van het Gerechtelijk Wetboek de redenen bevatten waarom het geding hervat wordt en zijn deze redenen in casu onduidelijk. Volgens Uber BV et al. is niet bewezen dat TRB over de noodzakelijke hoedanigheid beschikt om het geding te hervatten.

19. Naar het oordeel van de stakingsrechter is de gedinghervatting voldoende duidelijk. De akte vermeldt duidelijk dat deze is neergelegd in het kader van het geding tussen de N.V. Coficab en de andere partijen. Na deze melding staat op pagina 2 in fine en 3 dat het geding wordt hervat door TRB. Uit de stukken blijkt dat TRB als rechtsopvolger de nodige hoedanigheid bezit om het geding verder te zetten.

20. In tegenstelling tot wat Uber BV et al. aanvoeren werd de hervatting van geding ook ter kennis van de andere partijen gebracht middels gerechtsbrief van 16 april 2015.

21. De stakingsrechter verwerpt de exceptie. Hieruit volgt tevens de ongegrondheid van de vordering tot vrijwillige tussenkomst van TRB.

5 DE ONTVANKELIJKHEID

5.1 De ontvankelijkheid van de oorspronkelijke vordering van TRB

22. Uber BVBA voert aan dat zij de dagvaarding niet heeft ontvangen en beroept zich op de artikelen 700 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek om de nietigheid van de dagvaarding te vorderen.

23. Uber BVBA laat na te verduidelijken welke vormvereiste zou zijn geschonden. Het is niet omdat een partij beweert (het afschrift van) de dagvaarding niet ontvangen te hebben dat de dagvaarding nietig is. De akte in het rechtsplegingsdossier vormt (tot bewijs van valsheid) het bewijs van de betekening. De stakingsrechter verwerpt dan ook de exceptie.

5.2 De ontvankelijkheid van de vordering in gedwongen tussenkomst gericht tegen Uber et al.

24. Uber BV et al. werpen op dat de vordering van TRB niet ontvankelijk is bij gebrek aan rechtmatig belang. Zij stellen dat TRB een monopoliepositie heeft waarvan zij misbruik maakt en waarvan zij met het gevraagde verbod de instandhouding beoogt.

25. Wie met zijn vordering enkel het behoud nastreeft van een toestand die strijdig is met de openbare orde heeft geen rechtmatig belang¹.

26. Uber BV et al. voeren met betrekking tot de grond van de zaak aan dat hun ondernemingen en die van TRB geheel verschillende activiteiten tot voorwerp hebben. Samengevat doen Uber BV et al. (in hun stelling) aan de facilitering van sociale deeleconomie waarbij particulieren kosten delen, en verdeelt TRB ritten in bezoldigd personenvervoer.

27. Uit de stelling van Uber et al. volgt dat, indien de vordering van TRB gegrond wordt verklaard, dit zonder invloed is op de onderneming van TRB. De

¹ Artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek; zie Cass., 2 april 1998, C940438N, www.juridat.be.

vordering strekt met andere woorden niet alleen tot instandhouding van een toestand die strijdig is met de openbare orde.

28. De stakingsrechter verwerpt daarom de exceptie van Uber et al.

5.3 De vordering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

29. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest steunt zijn stakingsvordering op artikel VI.104 WER, dat een verbod van schending van de algemene norm eerlijke marktpraktijken tussen ondernemingen inhoudt. Het Gewest, vertegenwoordigd door de minister, kwalificeert *“de schending van elke andere dwingende normatieve tekst waarvan de schending de professionele belangen van één of meerdere bedrijven schendt”*, waaronder schending van de bepalingen uit de Brusselse Ordonnantie, als een daad strijdig met de eerlijke marktpraktijken in de zin van artikel VI.104 WER.

30. De bevoegdheid van de minister om een stakingsvordering in te stellen is echter beperkt krachtens artikel XVII.7 WER:

De vordering gegrond op artikel XVII.1 wordt ingesteld op verzoek van:
1° de belanghebbenden;
2° de voor deze materie bevoegde minister of de directeur-generaal van de algemene directie Controle en Bemiddeling van de federale overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, tenzij het verzoek betrekking heeft op een daad als bedoeld in artikel VI. 104;
3° (...)

De onderlijnde passage maakt duidelijk dat een stakingsvordering op grond van artikel VI.104 WER buiten de bevoegdheid van de Minister valt². Deze Minister is de Minister bevoegd voor Economie zoals bepaald door artikel I.1.3° WER.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan zich niet in de plaats stellen van ondernemingen. De zogezegd geschonden norm wordt slechts via artikel VI.104 WER een grond voor de stakingsvordering.

In zoverre is de vordering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister belast met mobiliteit, niet ontvankelijk.

² A. TALLON, *De wet op de marktpraktijken – procedure en sancties*, Bibliotheek Handelsrecht Larcier, Larcier 2012, 63, nr. 84).

31. In zijn aanvullende en synthesebesluiten duidt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest erop dat zijn vordering eveneens gesteund is op artikel XVII.2.12° WER. Dit artikel zou de minister belast met Mobiliteit en Openbare werken '*als enige*' bevoegd maken een vordering op grond van deze wetsbepaling in te stellen.

Dit artikel bepaalt:

"De voorzitter van de rechtbank van koophandel stelt het bestaan vast en beveelt eveneens de staking van de hiernavolgende inbreuken: (...) 12° de uitoefening van het beroep van ondernemer van vervoer van zaken of van personen over de weg zonder houder te zijn van de vereiste vervoervergunningen en -machtigingen."

Deze wetsbepaling is in casu niet dienend. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geeft een verkeerde draagwijdte aan deze wetsbepaling.

32. Het begrip '*ondernemer van vervoer van zaken of van personen over de weg*' uit artikel XVII.2.12° WER gaat terug op de richtlijn 96/26 van 29 april 1996³ die onder meer de toegang tot het beroep van ondernemer van onder meer personenvervoer over de weg regelde en naar aanleiding waarvan het artikel 97 van de wet op de handelspraktijken van 14 juli 1991 (thans het artikel XVII.2 WER) in het Belgische recht werd aangevuld met de bepaling "*het uitoefenen van het beroep van ondernemer van vervoer van personen over de weg (of men nu zelf vervoer onderneemt of vervoer uitbesteedt) zonder houder te zijn van de vereiste vervoervergunningen en -machtigingen, vormt op zich een reden voor het bevelen van de staking ervan*" (thans artikel XVII.2 WER)⁴. Deze richtlijn werd ingetrokken door de Europese Verordening 1071/2009⁵.

³ Richtlijn 96/26/EG van de Raad van 29 april 1996 inzake de toegang tot het beroep van ondernemer van goederen-, respectievelijk personenvervoer over de weg, nationaal en internationaal, en inzake de wederzijdse erkenning van diploma's, certificaten en andere titels ter vergemakkelijking van de uitoefening van het recht van vrije vestiging van bedoelde vervoerondernemers, *PB L* 124 van 23 mei 1996.

⁴ Artikel 15 van de wet van 24 maart 2003 tot wijziging van de wet van 3 mei 1999 betreffende het vervoer van zaken over de weg en de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, *BS* 8 april 2003. Zie ook: Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 3 mei 1999 betreffende het vervoer van zaken over de weg en de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, *Parl. St.*Kamer 2001-02, Doc. 50, nr. 1880/001, 18.

⁵ Artikel 29 Verordening nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad, *PB L* 300 van 14 november 2009, 51.

Artikel XVII.2.12° WER gaat met andere woorden terug op deze Europese rechtsinstrumenten (thans op deze verordening) en dient dan ook aan de hand hiervan uitgelegd te worden.

Artikel 2.2 verordening 1071/2009 definieert wat onder het begrip '*ondernemer van vervoer van zaken of van personen over de weg*' begrepen dient te worden: "*beroep van ondernemer van personenvervoer over de weg*": *de activiteit van elke onderneming die, met motorvoertuigen die door hun bouwtype en uitrusting geschikt en bestemd zijn om, met inbegrip van de bestuurder, meer dan negen personen te vervoeren, voor het publiek of voor sommige categorieën gebruikers toegankelijk personenvervoer verricht tegen betaling door de vervoerde persoon of door degene die het vervoer organiseert.*"

Het begrip 'ondernemer van personenvervoer over de weg' heeft dus slechts betrekking op motorvoertuigen die geschikt en bestemd zijn om meer dan negen personen te vervoeren. Dit betekent dat het 'taxidiensten' in de zin van de Brusselse Ordonnantie niet omvat aangezien dit type van personenvervoer beperkt is tot voertuigen '*geschikt voor het vervoer van ten hoogste negen personen*' (artikel 2.1°, a) Ordonnantie). Het artikel XII.2.12° WER is dan ook hiertoe beperkt en kan niet, zoals het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tracht te doen, ruimer uitgelegd worden. Een verordening heeft immers een algemene strekking. Zij is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

De grondslag van de vordering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is dus onjuist. Zij meent dat Uber BV et al. een inbreuk begaan op artikel XII.2.12° WER doordat Uber BV et al. niet over de voor taxidiensten vereiste vergunning zouden beschikken doch het aangehaalde artikel uit het Wetboek Economisch Recht heeft geen betrekking op taxidiensten. De tussenkomst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan hierop dan ook niet worden gesteund.

33. De vordering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is derhalve niet ontvankelijk.

6 DE GRONDEN VAN DE BESLISSING

6.1 Over de oorspronkelijke vordering van TRB ten aanzien van Uber BVBA

34. Uber BVBA voert aan dat niet zij, maar andere ondernemingen van de Ubergroep de diensten aanbieden waarop het verstekvonnis betrekking heeft.

Het maatschappelijk doel van Uber BVBA bestaat erin ondersteuning te verlenen bij het verstrekken van transportdiensten via mobiele apparaten.

35. TRB betwist dit maar laat tegelijkertijd na te bewijzen dat Uber BVBA actief is in het verdelen van ritaanvragen aan vervoerders. Het is uiteraard niet omdat, zoals TRB aanvoert, de naam Uber voorkomt in de handelsbenaming en in het merk van Uber BVBA, dat Uber BVBA ook ritaanvragen zou verdelen. Ook het feit dat sommige bestuurders van Uber BVBA ook functies uitoefenen in andere vennootschappen van de groep bewijst niet dat Uber BVBA ritaanvragen verdeelt. Gedeelde merknaam en gedeelde bestuurders zijn eigen aan de werking van internationale groepen waarin verschillende entiteiten aparte activiteiten kunnen ontwikkelen. Uit de stukken blijkt ook niet dat Uber BVBA ooit heeft beweerd of zelfs gesuggereerd dat zij ritaanvragen zou verdelen in Brussel. Uber BV et al betwisten ook niet dat zij de ritaanvragen verdelen en bevestigen dat Uber BVBA geen ritten verdeelt.

36. Het verstekvonnis van 31 maart 2014 moet om deze reden dan ook hervormd worden. De oorspronkelijke vordering van TRB ten aanzien van Uber BVBA is ongegrond.

6.2 Over de vordering van TRB ten aanzien van Uber BV et al.

37. Uber BV et al. stellen zich voor als ondernemingen die een software-applicatie ter beschikking stellen die particulieren, in casu vervoerder en passagier, samenbrengt. Het is, nog volgens Uber BV et al., een systeem dat kadert in de deeleconomie. Particuliere vervoerders worden in contact gebracht met mogelijke passagiers die van A naar B moeten worden vervoerd. Het gaat er, volgens Uber BV et al, in essentie om de autokosten te delen met anderen. Taxi's maken deel uit van het openbaar vervoer (in die zin dat ze zichtbaar zijn, op aparte rijstroken rijden, etc.) en daar staat het Uber-systeem waarin wordt "meegereden" tegenover. Het Uber-systeem staat voor een andere vorm van vervoer waarbij particulieren een beroep kunnen doen op andere particulieren om zich te laten vervoeren. Het betreft een "peer-to-peer" concept dat mogelijk wordt gemaakt door toepassing van communicatietechnologie die Uber BV et al. hebben ontwikkeld. Zowel de gebruikers als de vervoerders maken deel uit van een "community" (gemeenschap die wordt gecreëerd op een –gesloten-internetsite) waar ook een vorm van sociale controle heerst. Vervoerders krijgen een "score" en als er iets misloopt weet iedereen het.

38. Uber BV et al. zijn louter intermediair en derhalve geen exploitanten van taxidiensten. Uber BV et al. moeten derhalve niet over een vergunning

beschikken. Hierover bestaat geen betwisting. TRB beschikt overigens zelf ook niet over een vergunning voor haar dispatchingdiensten.

39. De vraag die dan ook moet worden beantwoord is of de vervoerders die Uber BV et al. in contact brengt met de gebruikers over de vergunning moeten beschikken die opgelegd is bij artikel 3 juncto artikel 2, 1° van de Ordonnantie van 27 april 1995 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met vervoerder (hierna de "Ordonnantie").

40. Uber BV et al. voeren terecht aan dat de regelgeving die de Brusselse taxidiensten organiseert, dateert uit een periode waarin er amper internet bestond, minstens er nog geen sprake was van een algemeen toegankelijk internet. De stakingsrechter is het met Uber BV et al. eens dat de software die zij ontwikkelde en het concept zoals het hoger wordt omschreven niet als dusdanig expliciet in de regelgeving voorzien zijn.

41. De stakingsrechter stelt vast dat niet wordt betwist dat de vervoerders die ritten uitvoeren via de UberPop applicatie geen titularissen zijn van de toelatingen om een taxidienst uit te baten.

42. Artikel 2, 1°, van de Ordonnantie definieert de taxidiensten als volgt:

« taxidiensten :

de bezoldigde vervoerdiensten van personen, met vervoerder, door middel van automobielen die aan de volgende eisen voldoen:

a) het voertuig, van het type auto, auto voor dubbel gebruik of minibus, naar de bepalingen van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de motorvoertuigen, hun aanhangwagens, de elementen alsook de accessoires voor de veiligheid moeten voldoen, is, naar constructie en uitrusting, geschikt voor het vervoer van ten hoogste negen personen - de vervoerder inbegrepen - en is daartoe bestemd;

b) het voertuig wordt ter beschikking gesteld van het publiek, hetzij op een bepaalde standplaats op de openbaar weg naar de zin van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, hetzij op eender welke andere plaats die niet voor het openbaar verkeer is opengesteld;

c) de terbeschikkingstelling heeft betrekking op het voertuig en niet op elk van de plaatsen ervan wanneer het voertuig ingezet wordt als taxidienst, of op elk van de plaatsen van het voertuig en niet op het voertuig zelf wanneer het ingezet wordt als collectieve taxidienst met de machtiging van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;

d) de bestemming wordt door de cliënt bepaald ».

43. De toepassingsvoorwaarden van deze reglementering zijn aldus de volgende:

- De dienst bestaat uit het bezoldigd vervoer van personen door een vervoerder en dit met een voertuig dat moet beantwoorden aan de kenmerken hernomen door artikel 2, 1°, a), van de ordonnantie;
- het voertuig wordt ter beschikking van het publiek gesteld, hetzij op een welbepaalde parkeerplaats op de openbaar weg, hetzij op eender welke plaats die niet open is voor het openbaar verkeer;
- de bestemming wordt bepaald door de klant.

44. Terecht merkt TRB op dat het begrip "taxidienst" niet wordt gedefinieerd in functie van de hoedanigheid van de vervoerder die de rit aflegt en evenmin in functie van het karakter van het openbaar nut.

45. In die zin voeren Uber BV et al. ten onrechte aan dat de omstandigheid dat de rit wordt uitgevoerd door een "particulier" uitsluit dat er sprake zou zijn van een taxidienst. Het is immers geenszins noodzakelijk dat de rit wordt afgelegd door een professioneel, en nog minder door een professioneel vervoerder met vergunning, opdat er sprake zou zijn van een taxidienst. Indien deze stelling zou worden gevolgd zou het immers volstaan om geen professionele vervoerder te zijn om volledig vrij ritten te mogen verzorgen zonder te moeten beschikken over voorafgaandelijke toelatingen en zonder naleving van enige reglementaire bepaling. Deze ruime interpretatie vindt geen steun in de Ordonnantie.

46. Ten onrechte menen Uber BV et al. ook dat artikel 2, 1° b) van de Ordonnantie de functie van de taxidiensten verwoordt, namelijk het openbaar nut. Het openbaar nut van de taxidiensten wordt omschreven in artikel 5 van de Ordonnantie: *"De vergunning wordt afgegeven ter wille van het openbaar nut van de dienst..."*. Uit geen enkel element van de tekst van de Ordonnantie blijkt dat de dienst van openbaar nut zou moeten zijn opdat er sprake zou zijn van een taxidienst. Zodra een Uber-vervoerder een ritaanvraag beantwoordt, stelt hij zijn voertuig ter beschikking van het publiek, in de meeste gevallen op een welbepaalde parkeerplaats op de openbare weg. De voorwaarde gesteld door artikel 2, 1° b) van de Ordonnantie is dan vervuld.

47. De stakingsrechter volgt Uber BV et al. ook niet waar zij voorhouden dat in het kader van de dienst die zij verlenen, de bestemming niet zou worden bepaald door de passagier maar door de vervoerder. Wanneer een passagier via UberPop

een rit aanvraagt, vermeldt hij inderdaad de gewenste bestemming. Indien de vervoerder de rit aanvaardt, zal hij vanzelfsprekend zijn klant op vermelde bestemming moeten brengen. De bestemming wordt aldus bepaald door de passagier in de zin van artikel 2, 1° d) van de Ordonnantie.

48. Rest nog het onderzoek van de eerste voorwaarde: het al dan niet bezoldigd karakter van het vervoer.

49. Uber BV et al concluderen hierover als volgt:

"TAXI RADIO BRUXELLOIS wijst op het bestaan van een "dienstenovereenkomst van vervoerder" die de gebruikers-vervoerders die deelnemen aan de "kwestige dienst" zouden afsluiten met Rasier Operations B.V. Het gaat hier echter uitsluitend om een overeenkomst die de diensten via het mobiele platform mogelijk maakt zonder dat van enige "bezoldiging" sprake is.

In conclusie verwijst TAXI RADIO BRUXELLOIS naar de prijsstructuur die UberPop toepast, alsook het commerciële karakter van de dienst om te "bewijzen" dat de aan de gebruikers-vervoerders toegekende vergoedingen hoger liggen dan de "kosten". [Uber BV et al] stellen niet dat het uitvoeren van ritten precies de kost van het voertuig dekt voor een bepaalde rit. De vergoeding is echter bedoeld als tegemoetkoming in de kosten en kan een particulier helpen een voertuig af te schrijven, eerder dan als "loon" of "bezoldiging" in de zin van de Ordonnantie. De flexibele prijszetting van UberPop laat eenvoudigweg toe vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Een gebruiker-vervoerder die ingaat op ritaanvragen op bepaalde tijdstippen kan zo wel een hogere vergoeding ontvangen, doch die ligt steeds lager dan hetgeen professionele taxivervoerders aan "bezoldiging" ontvangen.

UberPop is bedoeld voor occasionele dienstverlening tussen particulieren en voorziet geenszins in een "bezoldiging" van de gebruikers-vervoerders die daarvoor kandidaat zijn.

Het volstaat dus op te merken dat zelfs indien de vergoeding varieert of voor een bepaalde rit hoger ligt dan de reële kost van het voertuig voor die rit, nog geen sprake is van een "bezoldiging" in de zin van de Ordonnantie, maar uitsluitend van een vergoeding die particulieren kan helpen de kosten verbonden aan een eigen voertuig te dragen door dit te delen met anderen."

50. De stakingsrechter meent hieruit te mogen afleiden dat de Uber-vervoerders op twee wijzen vergoed kunnen worden: ofwel kostendekkend ofwel met een

vergoeding die hoger ligt dan de werkelijk gemaakte kosten voor de rit. Een Uber-vervoerder kan immers ingevolge de flexibele prijszetting een hogere vergoeding ontvangen als hij ingaat op ritaanvragen op bepaalde tijdstippen. Dit blijkt ondermeer ook uit de folder die Uber BV et al. hebben opgesteld voor de vervoerders (stuk 9 bundel T.R.B.) waarin wordt meegedeeld dat de dienst toelaat *"geld te verdienen tijdens uw vrije tijd... tussen 19 en 2 uur kan u meer dan 100 euro verdienen... een inkomen verkrijgen op eenvoudige en simpele wijze"*.

51. De stakingsrechter volgt niet de interpretatie van Uber BV et al. waar zij aanvoeren dat de *"vergoeding die particulieren kan helpen de kosten verbonden aan een eigen voertuig te dragen door dit te delen met anderen"* geen *"bezoldiging"* uitmaakt. Het spreekt voor zich dat het begrip *"bezoldiging"* niet wordt gedefinieerd aan de hand van de bestemming van de vergoeding die de Uber-vervoerder bovenop de kostenvergoeding ontvangt. Het is ook niet omdat de vergoeding lager zou liggen dan die van de reguliere taxi-chauffeurs dat er geen sprake zou zijn van *"bezoldiging"*, zoals Uber BV et al. voorhouden. Het gebruik van het woord *"verdienen"* in boven aangehaalde folder suggereert meer dan een kostenvergoeding, minstens sluit het een vergoeding boven de gemaakte kosten niet uit. In de mate dat de vergoeding van de vervoerder de werkelijk gemaakte kosten overstijgt is er, naar het oordeel van de stakingsrechter, altijd sprake van bezoldigd vervoer.

52. Besluit: In het geval de vergoeding de werkelijk gemaakte kosten overstijgt, zijn de cumulatieve voorwaarden van artikel 2, 1° van de Ordonnantie vervuld. Door onder die voorwaarden aanvragen over te maken voor bezoldigd vervoer aan Uber-vervoerders die niet over een vergunning beschikken in de zin van artikel 3 van de Ordonnantie stellen Uber BV et al. handelingen die strijdig zijn met de eerlijke marktpraktijken. Het past deze handelingen te verbieden.

53. Er moet evenwel anders worden geoordeeld wanneer de Uber-vervoerder werkelijk een particulier is die ritten uitvoert en hiervoor enkel een vergoeding voor werkelijk gemaakte kosten ontvangt. Inzake deze onbezoldigde particuliere vervoerders dringt de vraag zich op of de Ordonnantie, op die wijze geïnterpreteerd dat zij aan die vervoerders een vergunningplicht oplegt, wel verzoenbaar is met de vrijheden gewaarborgd in de artikelen 15, 16 en 17.1 van het Handvest en de artikelen 49 en 56 WVEU.

54. Het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (het "Handvest") waarborgt onder meer de volgende fundamentele mensenrechten: de vrijheid van beroep en het recht te werken alsook de vrijheid van ondernemerschap.

Artikel 15

De vrijheid van beroep en het recht te werken

- 1. Eenieder heeft het recht te werken en een vrijelijk gekozen of aanvaard beroep uit te oefenen.*
- 2. Iedere burger van de Unie is vrij, in iedere lidstaat werk te zoeken, te werken, zich te vestigen en diensten te verrichten.*
- 3. Onderdanen van derde landen die het toegestaan is op het grondgebied van de lidstaten te werken, hebben recht op arbeidsvoorwaarden die gelijkwaardig zijn aan die welke de burgers van de Unie genieten.*

Artikel 16

De vrijheid van ondernemerschap

De vrijheid van ondernemerschap wordt erkend overeenkomstig het recht van de Unie en de nationale wetgevingen en praktijken.

Zoals de Preambule bij het Handvest stelt, moet de bescherming van deze rechten onder meer in het licht van de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen worden versterkt.

Bovendien moet eveneens rekening worden gehouden met het vrije genot van eigendom, gewaarborgd in artikel 17.1 van het Handvest en artikel 1 van het Eerste Protocol van het EVRM. Een verbod voor de eigenaar van een voertuig om dit voor bepaalde doeleinden te gebruiken, vormt een beperking op deze vrijheid.

55. Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (kortweg "VWEU") garandeert daarnaast de vrijheid van vestiging (waartoe onder meer de vrijheid van ondernemerschap uit artikel 16 Handvest behoort) en het vrij verrichten van diensten:

Artikel 49 VWEU

Vrijheid van vestiging

"In het kader van de volgende bepalingen zijn beperkingen van de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat verboden. Dit verbod heeft eveneens betrekking op beperkingen betreffende de oprichting van agentschappen, filialen of dochterondernemingen door de onderdanen van een lidstaat die op het grondgebied van een lidstaat zijn gevestigd.(...)"

Artikel 56 VWEU

Vrij verrichten van diensten

"In het kader van de volgende bepalingen zijn de beperkingen op het vrij verrichten van diensten binnen de Unie verboden ten aanzien van de onderdanen der lidstaten die in een andere lidstaat zijn gevestigd dan die, waarin degene is gevestigd te wiens behoefte de dienst wordt verricht."

56. Het past de verenigbaarheid van de op voormelde wijze geïnterpreteerde Ordonnantie met het Europees recht na te gaan door een prejudiciële vraag te richten aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

57. De juridische grondslag hiervoor bevindt zich in artikel 52, §1 van het Handvest:

"Beperkingen op de uitoefening van de in dit Handvest erkende rechten en vrijheden moeten bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van die rechten en vrijheden eerbiedigen. Met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel kunnen slechts beperkingen worden gesteld, indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

58. Bijgevolg moet de toepassing van de Ordonnantie, zelfs al behartigt zij een doel van openbaar nut, het evenredigheidsbeginsel respecteren, wanneer zij ondernemers hindert hun vrijheid uit te oefenen door innovatieve communicatietechnieken uit te werken om particulieren een efficiënt middel te bieden tot gedeeld vervoer. Dit evenredigheidsbeginsel is een algemeen beginsel van Europees recht.

Het evenredigheidsbeginsel laat toe de diverse rechten en plichten of belangen die in de samenleving met elkaar in conflict komen tegen elkaar af te wegen. Indien het begrip "taxidiensten" uit de Ordonnantie zo wordt uitgelegd dat het in feite elk nieuw initiatief onmogelijk maakt rond gedeeld rijden waarbij de vervoerder enkel een kostenvergoeding en geen bezoldiging ontvangt, bedoeld om de mobiliteit vlotter te laten verlopen door de beschikbaarheid van particuliere vervoersmiddelen te bevorderen, , maakt dit mogelijk een schending uit van het evenredigheidsbeginsel in het licht van de fundamentele vrijheid van ondernemen, evenals de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten binnen de Europese Unie. Met andere woorden: is het te rechtvaardigen dat elke onbezoldigde particuliere vervoerder die via het UberPop platform een autorit verzorgt, als een vergunningsplichtige taxidienst wordt bestempeld, met als

gevolg dat in een andere E.U.-lidstaat gevestigde ondernemingen hun activiteiten gericht op het organiseren van autodelen niet zonder vergunning zouden mogen uitoefenen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

59. Daarom besluit de stakingsrechter volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in toepassing van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zoals gevorderd door Uber BV et al. in ondergeschikte orde:

"Dient het evenredigheidsbeginsel, neergelegd in artikelen 5 VEU en 52§1 van het Handvest, in samenhang gelezen met de artikelen 15, 16 en 17 van het Handvest en met de artikelen 28 VWEU en 56 VWEU, aldus te worden geïnterpreteerd dat het zich verzet tegen een regeling zoals neergelegd in de Ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27 april 1995 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met vervoerder, waarbij het begrip "taxidiensten" eveneens van toepassing zou zijn op onbezoldigde occasionele particuliere vervoerders die aan ridesharing (gedeeld vervoer) doen door in te gaan op ritaanvragen die hun worden aangeboden door middel van een softwareapplicatie van de in een andere lidstaat gevestigde ondernemingen Uber BV et al.?"

Over de gevorderde publicatiemaatregel

61. De stakingsrechter is van oordeel dat de rechten van partijen afdoend worden beschermd door het opleggen van een stakingsbevel waaraan een dwangsom wordt verbonden. De door TRB gevorderde bijkomende maatregelen zijn niet van aard dat zij er kunnen toe bijdragen de gewraakte daad of de uitwerking ervan te doen ophouden. TRB toont dit ook niet aan. De omvang van de vastgestelde dwangsom is voldoende hoog om partijen ervan af te houden verdere inbreuken te plegen.

62. Bovendien concludeert TRB ook niet over het bedrag dat door haar verschuldigd zal zijn aan Uber BV et al. indien de publicatiemaatregel in hoger beroep desgevallend ongedaan wordt gemaakt. Artikel XVII.4 van het WER bepaalt immers: *"De voorzitter van de rechtbank van koophandel stelt het bedrag vast dat de partij waaraan een publicatiemaatregel overeenkomstig het eerste lid werd toegekend en die de maatregel heeft uitgevoerd niettegenstaande tijdig beroep tegen het vonnis werd ingesteld, zal verschuldigd*

zijn aan de partij in wiens nadeel de publicatiemaatregel werd uitgesproken, indien deze in beroep ongedaan wordt gemaakt.”

Over de gevorderde dwangsommen

63. Voormelde inbreuken mogen niet worden geminimaliseerd en verantwoorden het opleggen van een dwangsom. Het risico op herhaling is immers niet objectief uitgesloten. Het past anderzijds het totaal bedrag van de te verbeuren dwangsommen te plafonneren op 1.000.000 euro.

Over de uitvoerbaarheid

64. Luidens artikel XVII.6 WER is het vonnis uitvoerbaar bij voorraad. Het gevolg van deze bepaling is dat de eiser de uitvoerbaarheid niet meer hoeft te vragen en de stakingsrechter deze ook niet expliciet in zijn vonnis moet vermelden.

6.3 Over de tegenvordering van Uber BV et al.

65. Uber BV et al. voeren aan dat TRB een dubbele inbreuk op het mededingingsrecht begaat, zowel vanuit het oogpunt van de regels inzake misbruik van een machtspositie, zoals vastgelegd in artikel IV.2 WER en artikel 102 VWEU, als onder het verbod op restrictieve overeenkomsten bepaald in artikel IV.1§1 WER en artikel 101 VWEU.

66. Voor de toepassing van artikel 102 VWEU is het bestaan van een machtspositie cruciaal. Een machtspositie of dominante positie is een positie die een onderneming in staat stelt de daadwerkelijke mededinging op de relevante markt te verhinderen en besluiten te nemen die in ruime mate onafhankelijk zijn van de acties en reacties van concurrenten, afnemers en uiteindelijke gebruikers. Een machtspositie kan voortvloeien uit een samenloop van verschillende factoren, die elk op zich niet per se doorslaggevend hoeven te zijn. Bij het bepalen van een machtspositie wordt ook rekening gehouden met de concurrentiestructuur van de markt en met name met de marktpositie van de onderneming en haar concurrenten; met de mogelijke uitbreiding door bestaande concurrenten of door toetreding van potentiële concurrenten; met de sterkte van de onderhandelingspositie van de afnemers van de onderneming⁶.

67. Om uit te maken of een onderneming een machtspositie bezit, moet de stakingsrechter eerst de relevante markt afbakenen. Het Gerecht stelde in het

⁶ Geens, K. ea. Handels-, vennootschaps- en economisch recht, Acco 2014, p. 331

SIV arrest⁷ dat de *"adequate omschrijving van de betrokken markt een noodzakelijke voorwaarde vooraf is om een oordeel te kunnen geven over het gedrag dat vermeend in strijd is met de mededingingsregels"*. De Commissie moet deze afbakening op basis van de feiten van ieder concreet geval doen, *"zonder daarbij te zijn gebonden aan eerdere besluiten die betrekking hadden op andere marktdeelnemers, andere product- en dienstenmarkten of andere geografische markten op andere tijdstippen."* Om de relevante markt te kunnen beoordelen moeten er een analyse gemaakt worden van zowel de relevante product- en/of dienstenmarkt als de relevante geografische markt. De stakingsrechter stelt vast dat partijen hierover niet concluderen.

68. Omdat de afbakening van de relevante markt van fundamenteel belang is in alle mededingingszaken, publiceerde de Commissie in 1997 een bekendmaking over de procedures die door haar gevolgd worden, de criteria die zij gebruikt en het bewijsmateriaal waarop zij haar beslissingen baseert bij de analyse van de relevante markt. De bekendmaking van de Commissie inzake de bepaling van de relevante markt voor het gemeenschappelijk mededingingsrecht van 1997 is een consolidatie van de vroegere beschikkings- en thans besluiten- en rechtspraktijk en beschouwt de uiteengezette analyse als een middel om *"de grenzen van de mededinging tussen ondernemingen te onderkennen en af te bakenen"*.

69. Bij het onderzoek naar de afbakening van de relevante markt, primeert de uitlegging die het Hof van Justitie en het Gerecht aan het begrip "relevante markt" geven boven de bekendmaking van de Commissie. Dit neemt niet weg dat de bekendmaking consoliderende en nuttige aanwijzingen bevat omtrent *"een systematische manier om de concurrentiedwang waarmee (...) ondernemingen worden geconfronteerd"* te onderkennen.⁸

70. In punt zeven van de 1997-Bekendmaking⁹ wordt de relevante productmarkt als volgt gedefinieerd: *"Een relevante productmarkt omvat alle producten en/of diensten die op grond van hun kenmerken, hun prijzen en het gebruik waarvoor*

⁷ Ger. 10 maart 1992, SIV, gevoegde zaken, T-68/89, T-77/89 en T-78/89, Jur. 1992, II-1403 (159).

⁸ Bekendmaking van de Commissie inzake de bepaling van de relevante markt voor het gemeenschappelijk mededingingsrecht, *Pb. C*, 9 december 1997, afl. 372, 2, hierna: 1997-Bekendmaking; Dehaeck, V. en Van den Bossche A.-M., Overzicht van rechtspraak Europees mededingingsrecht, TPR, 2014, 268, ev. en de verwijzingen aldaar.

⁹ Bekendmaking van de Commissie inzake de bepaling van de relevante markt voor het gemeenschappelijk mededingingsrecht, *Pb. C*, 9 december 1997, afl. 372, 5.

zij zijn bestemd, door de consument als onderling verwisselbaar of substitueerbaar worden beschouwd."

71. De term concurrentiedwang verwijst naar de druk (of dwang) die uitgaat van de feitelijke concurrenten en de mate waarin zij *"in staat zijn te wegen op het gedrag van de betrokken ondernemingen of deze beletten onafhankelijk (...) op te treden"* (punt 2 1997-Bekendmaking). Punt 13 preciseert drie voornaamste bronnen van concurrentiedwang, zijnde de substitueerbaarheid aan de vraagzijde, de substitueerbaarheid aan de aanbodzijde en de potentiële concurrentie.

72. Ten slotte bieden punten 36 tot en met 43 een overzicht van het type bewijsmateriaal dat de Commissie relevant acht bij de afbakening van de relevante productmarkt. Kort opgesomd gaat het om: bewijs van substitutie in een recent verleden, kwantitatieve proeven, de standpunten van afnemers en concurrenten, consumentenvoorkeuren (eventueel gemeten via marktstudies), belemmeringen en kosten in verband met de overschakeling van de vraag naar potentiële vervangingsproducten en verschillende categorieën afnemers en prijsdiscriminatie. Uit deze definities en criteria blijkt duidelijk dat het onderzoek naar de relevante productmarkt een feitelijke en economische analyse inhoudt.

73. In de rechtspraak wordt de analyse van de relevante productmarkt beschreven als het onderzoek van de concurrentiemogelijkheden *"binnen het kader van de markt van alle producten die door hun eigenschappen bijzonder geschikt zijn om in een constante behoefte te voorzien en die slechts in geringe mate door andere producten kunnen worden vervangen."* Hierbij is het van belang dat het onderzoek naar deze concurrentiemogelijkheden zich niet beperkt tot de objectieve kenmerken van de betrokken producten, waardoor zij net geschikt zijn om in de constante behoefte te voorzien, maar dat het zich eveneens uitstrekt tot de mededingingsvoorwaarden, de structuur van vraag en aanbod op de markt (bijvoorbeeld het verschil tussen een oligopolie en een markt met normale mededinging) en, in bepaalde omstandigheden de kwalitatieve beperkingen van het product¹⁰.

74. Uber BV en al. voeren aan dat er een afzonderlijke productmarkt bestaat voor het verdelen van ritaanvragen aan taxichauffeurs.

¹⁰ Dehaeck, V. en Van den Bossche A.-M., Overzicht van rechtspraak Europees mededingingsrecht, TPR, 2014, 266, ev. en de verwijzingen aldaar.

In het France Télécom arrest¹¹ wordt evenwel beslist dat hoewel een product voor verschillende doeleinden kan gebruikt worden en dus tot verschillende markten kan behoren die ieder specifieke kenmerken vertonen, dit niet inhoudt dat zo'n product *"één en dezelfde markt vormt met alle andere producten waardoor het voor zijn verschillende gebruiksmogelijkheden kan worden gesubstitueerd en waarmee het eventueel concurreert."* Vereist is immers dat de producten die de relevante productmarkt uitmaken *"tot daadwerkelijke mededinging"* kunnen komen, i.e. in voldoende mate substitueerbaar zijn.

75. Het klopt dat alle mobiliteitsdiensten die beschikbaar zijn in Brussel tot op zekere hoogte met elkaar concurreren, inclusief de taxi's. Dit wil echter niet zeggen dat, zoals TRB aanvoert, alternatieve vervoersmiddelen zoals "Cambio" (een systeem voor het huren van wagens zonder chauffeur mits het nemen van een betalend abonnement en een reservatie op een vaste standplaats) en "Villo" (een vergelijkbaar systeem voor fietsen, maar zonder reservatie), deel uitmaken van de markt waarop TRB actief is.

76. Daar staat tegenover dat wel rekening moet gehouden worden met het vervoer dat via Uber BV et al. wordt aangeboden. De activiteit van Uber BV et al., die particulieren die op zoek zijn naar een transportmogelijkheid in contact stelt met andere particulieren die over een wagen beschikken en bereid zijn om de gevraagde rit uit te voeren en ook tot UberPop behoren, enerzijds, en die van TAXI RADIO BRUXELLOIS, anderzijds, zijn immers uitermate verwant en grotendeels substitueerbaar.

77. De stakingsrechter stelt vast dat Uber Et al. geen concrete marktgegevens meedelen over het vervoer waarvoor zij contact met vervoerders aanbieden (aantal bestuurders, aantal voertuigen, aantal ritten, prijs,...). De stakingsrechter besluit dan ook de debatten te heropenen teneinde de partijen toe te laten de zaak, wat betreft de tegenvordering, verder in staat te stellen.

6.4 Over de vrijwillige tussenkomst van de Belgische Federatie van Taxis en de VZW Nationale Groepering van Ondernemingen met Taxi- en Locatievoertuigen met Chauffeur

78. De stakingsrechter stelt vast dat deze tussenkomst een louter bewarend karakter heeft.

¹¹ Ger. 3 januari 2007, France Télécom, T-340/03, Jur. 2007, II-107, 80.

79. Gelet op het bovenstaande zijn de overige middelen zonder belang voor de beoordeling van de zaak.

7 DE KOSTEN

80. Met toepassing van het Koninklijk Besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat bedraagt het basisbedrag (niet in geld waardeerbare vordering) 1.320 euro.

8 HET BESCHIKKEND GEDEELTE

Op grond van de bovenstaande overwegingen neemt de stakingsrechter volgende beslissing.

De stakingsrechter verleent akte van de vrijwillige tussenkomsten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Belgische Federatie van Taxi's en de Nationale Groepering van Ondernemingen met Taxi- en Locatievoertuigen met Chauffeur VZW.

De stakingsrechter verklaart de vordering tot tussenkomst van TRB ongegrond.

8.1 Over het verzet van Uber BVBA

De stakingsrechter verklaart het verzet van Uber BVBA tegen het vonnis van de voorzitter van de Franstalige rechtbank van koophandel van 31 maart 2014 ontvankelijk en gegrond in de volgende mate:

De stakingsrechter hervormt het vonnis van de voorzitter van de Franstalige rechtbank van koophandel te Brussel van 31 maart 2014.

Opnieuw rechtdoende:

De stakingsrechter verklaart de vordering van TRB ten aanzien van Uber BVBA ontvankelijk maar niet gegrond.

De stakingsrechter veroordeelt TRB tot de kosten van deze vordering in hoofde van Uber BVBA begroot op 1.320 euro plus 346,25 euro kosten dagvaarding in verzet.

8.2 Over de vordering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest ten aanzien van Uber BVBA en Uber BV et al.

De stakingsrechter verklaart de vordering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ten aanzien van Uber BVBA en Uber BV et al. niet ontvankelijk.

De stakingsrechter veroordeelt het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest tot de kosten van deze vordering in hoofde van Uber BVBA begroot op 1.320 euro en in hoofde van Uber BV et al. begroot op 1.320 euro.

8.3 Over de vordering van TRB ten aanzien van Uber BV et al.

De stakingsrechter verklaart de vordering van TRB ten aanzien van Uber BV et al. ontvankelijk en reeds gegrond in de volgende mate:

De stakingsrechter stelt vast dat Uber BV et al. door in het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aanvragen voor bezoldigde ritten over te maken aan vervoerders die niet beschikken over de toelatingen zoals voorzien in artikel 3 van de Ordonnantie van 27 april 1995 van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur handelingen stellen in strijd met de eerlijke marktpraktijken in de zin van artikel VI.104 WER.

De stakingsrechter beveelt Uber BV et al. voormelde praktijk te staken onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 euro per partij en per vastgestelde inbreuk en dit vanaf de 21ste kalenderdag volgend op de betekening van dit vonnis.

De stakingsrechter bepaalt het maximum van de te verbeuren dwangsommen op 1.000.000 euro.

Alvorens verder recht te doen ten gronde,

Stelt de stakingsrechter volgende prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie:

"Dient het evenredigheidsbeginsel, neergelegd in artikelen 5 VEU en 52§1 van het Handvest, in samenhang gelezen met de artikelen 15,16 en 17 van het Handvest en met de artikelen 28 VWEU en 56 VWEU, aldus te worden geïnterpreteerd dat het zich verzet tegen een regeling zoals neergelegd in de Ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27 april 1995 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met vervoerder, zo begrepen dat het begrip "taxidiensten" eveneens van toepassing is op onbezoldigde particuliere vervoerders die aan ridesharing (gedeeld vervoer) doen door in te gaan op ritaanvragen die hun worden aangeboden door middel van een softwareapplicatie van de in een andere lidstaat gevestigde ondernemingen Uber BV et al.?"

De stakingsrechter schorst de behandeling van de zaak en zendt de zaak naar de rol in afwachting van het antwoord op de prejudiciële vraag.

8.4 Over de tegenvordering van Uber BV et al. ten aanzien van TRB

De stakingsrechter heropent de debatten teneinde de partijen toe te laten de zaak, wat betreft de tegenvordering, verder in staat te stellen rekening houdend met de overwegingen in punt 6.3. De meest gerede partij zal initiatief nemen tot vaststelling.

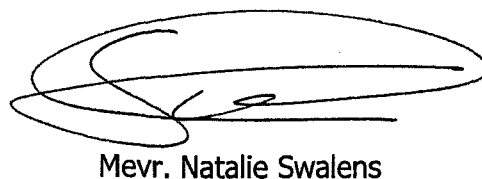
De stakingsrechter behoudt de uitspraak over de overige kosten voor.

Dit vonnis werd gewezen door mevrouw Natalie Swalens, ondervoorzitter, in vervanging van de voorzitter, wettelijk belet, bijgestaan door mevrouw Martine Vanden Eycken, griffier, op de openbare terechtzitting van de kamer van de vorderingen tot staking, zitting houdend zoals in kort geding, in de zaal E-NL van de Nederlandstalige rechtbank van koophandel Brussel, Waterloolaan 70, 1000 Brussel, op

23 SEP 2015

Mevr. Martine Vanden Eycken

Mevr. Natalie Swalens